

**Uchwała Nr V.22.2015
Rady Powiatu w Lesku
z dnia 26 lutego 2015 r.**

w sprawie przyjęcia „Powiatowego programu rozwoju pieczy zastępczej w Powiecie Leskim na lata 2015 – 2017”

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 3a i 4, art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2013 r. Nr 595 z późn. zm.) oraz art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 135 z późn. zm.)

**Rada Powiatu
uchwala, co następuje:**

§ 1

Uchwała się „Powiatowy program rozwoju pieczy zastępczej w Powiecie Leskim na lata 2015 – 2017” w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia, z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2015 r.

PRZEWODNICZĄCY RADY
Marek Małecki

Załącznik do
Uchwały Nr V.22.2015
Rady Powiatu w Lesku
z dnia 26.02.2015 r.

**POWIATOWY PROGRAM ROZWOJU
PIECZY ZASTĘPCZEJ
DLA POWIATU LESKIEGO
NA LATA 2015 - 2017**

Wstęp

System pieczy zastępczej to system zintegrowanych działań osób i instytucji mających na celu zapewnienie właściwej opieki i wychowania dzieciom pozbawionym opieki rodzicielskiej. Zgodnie z art. 180 pkt 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2013r. poz. 135 z późn. zm.) zwanej dalej ustawą, do zadań własnych powiatu należy m.in.: opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych.

Na lata 2012 – 2014 został opracowany Powiatowy Program Rozwoju pieczy zastępczej w powiecie leskim przyjęty Uchwałą Nr XIX.119.2012 Rady Powiatu Leskiego z dnia 25 kwietnia 2014 r. Obecnie wymaga on uaktualnienia i wyznaczenia celów i kierunków działań systemu pieczy zastępczej w Powiecie Leskim na lata 2015 – 2017.

Program został przygotowany w oparciu o diagnozę sytuacji rodzinnej pieczy zastępczej funkcjonującej na terenie powiatu leskiego oraz o aktualne potrzeby wynikające z konieczności umieszczania dzieci poza rodzinami biologicznymi.

Przy opracowaniu niniejszego dokumentu wykorzystano: sprawozdania rzeczowo finansowe z wykonywania przez powiat zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, dane z GUS, sprawozdania i informacje własne pcp, informacje przygotowane przez jednostki gminne oraz publikacje naukowe i dostępne badania diagnozujące sytuację rodzin zastępczych.

Celem programu jest rozwój nowych i wsparcie istniejących form pieczy zastępczej na terenie powiatu leskiego oraz zapewnienie dzieciom pozbawionym opieki rodzicielskiej pieczy zastępczej, organizowanie pomocy dla osób usamodzielnianych poprzez wspieranie procesu usamodzielnienia, jak również organizowanie różnorodnych form wsparcia dla osób prowadzących różne formy pieczy zastępczej.

Program jest kontynuacją działań podjętych w dotychczas obowiązującym „Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej wraz z corocznym limitem rodzin zastępczych zawodowych w powiecie leskim na lata 2012 - 2014”.

Przedstawiony program służy usystematyzowaniu i ukierunkowaniu działań, ustaleniu priorytetów i zakresu prowadzonej działalności na rzecz rozwoju pieczy zastępczej w powiecie leskim oraz jest podstawą do pozyskiwania środków finansowych w ramach ogłaszanych przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej konkursów ofert dotyczących realizacji rządowych programów w zakresie wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej,

jak również do pozyskiwania środków finansowych w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. W miarę potrzeb i sytuacji społecznej zadania programu mogą ulegać zmianom i uzupełnieniom.

I. Organizacja pieczy zastępczej jako zadanie realizowane przez powiat

1.1. Zadania powiatu

Za organizację pieczy zastępczej odpowiada powiat. Do zadań powiatu (własnych i zleconych) należą w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych;
- 2) zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych;
- 3) organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielnienia;
- 4) tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych;
- 5) prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym;
- 6) organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego;
- 7) organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności przez tworzenie warunków do powstawania:
 - a) grup wsparcia,
 - b) specjalistycznego poradnictwa;
- 8) powoływanie centrów administracyjnych do obsługi placówek opiekuńczo-wychowawczych;
- 9) wyznaczanie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej;
- 10) zapewnienie przeprowadzenia przyjętemu do pieczy zastępczej dziecku niezbędnych badań lekarskich;

- 11) prowadzenie rejestru danych, o którym mowa w art. 46;
- 12) kompletowanie we współpracy z właściwym ośrodkiem pomocy społecznej dokumentacji związanej z przygotowaniem dziecka do umieszczenia w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka;
- 13) finansowanie:
 - a) świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych lub rodzinach pomocowych, na jego terenie lub na terenie innego powiatu,
 - b) pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne,
 - c) szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego oraz szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego;
- 14) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3;
- 15) przekazywanie do biura informacji gospodarczej informacji, o której mowa w art. 193 ust. 8.

Zadania powiatu w zakresie pieczy zastępczej starosta wykonuje za pośrednictwem powiatowego centrum pomocy rodzinie jako organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Do zakresu działania powiatowego centrum pomocy rodzinie należą wszystkie sprawy z zakresu pieczy zastępczej niezastrzeżone na rzecz innych podmiotów.

1.2. Rola organizatora rodzinnej pieczy zastępczej

Organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej jest wyznaczona przez starostę jednostka organizacyjna powiatu lub podmiot, któremu powiat zlecił realizację tego zadania.

W przypadku Powiatu Leskiego jest nią powiatowe centrum pomocy rodzinie. W centrum został utworzony zespół do spraw pieczy zastępczej. Zatrudniono koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Zadaniami organizatora rodzinnej pieczy zastępczej z zakresu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej są w szczególności:

- 1) prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 2) kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej;
- 3) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 3a) zapewnienie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka;
- 4) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego;
- 5) zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby;
- 6) zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych;
- 7) organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy;
- 8) współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowym centrum pomocy rodzinie, ośrodkiem pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi;
- 9) prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;
- 10) zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego;

- 11) dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej;
- 12) prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczę;
- 13) przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy, o której mowa w art. 42 ust. 7, dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 14) zapewnianie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego;
- 14a) zapewnianie koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji;
- 15) przedstawianie staroście i radzie powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy;
- 16) zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;
- 17) organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku.

1.3. Rodzaje rodzin zastępczych

Podział rodzin zastępczych ze względu na typ rodziny, który obowiązywał do czasu wejścia w życie przepisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (na podstawie przepisów ustawy o pomocy społecznej):

- spokrewnione z dzieckiem – opiekę nad dzieckiem przejmują dalsi członkowie rodziny np. dziadkowie, rodzeństwo, wujostwo, itp.,
- niespokrewnione z dzieckiem – opiekę sprawują osoby prawnie obce dla dziecka. W takiej rodzinie może być umieszczonych w tym samym czasie nie więcej niż troje dzieci,
- zawodowe niespokrewnione z dzieckiem:

- *wielodzietne* – w takiej rodzinie umieszcza się w tym samym czasie nie mniej niż troje i nie więcej niż sześcioro dzieci. W przypadku konieczności umieszczenia w rodzinie licznego rodzeństwa liczba dzieci w takiej rodzinie zastępczej może się zwiększyć,
- *specjalistyczne* – tutaj umieszcza się dzieci niedostosowane społecznie albo dzieci z różnymi dysfunkcjami, problemami zdrowotnymi wymagającymi szczególnej opieki i pielęgnacji. W rodzinie tej może wychowywać się w tym samym czasie nie więcej niż troje dzieci,
- *charakterze pogotowia rodzinnego* – w takiej rodzinie umieszcza się nie więcej niż troje dzieci na pobyt okresowy do czasu unormowania sytuacji życiowej dziecka, nie dłużej niż na 12 miesięcy. W szczególnie uzasadnionych przypadkach pobyt dziecka może być przedłużony, jednak nie więcej niż o kolejne 3 miesiące.

Od 1 stycznia 2012 roku, zgodnie z art. 39 ust.1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

1) rodzina zastępcza:

- spokrewniona (małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, będący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka),
- niezawodowa (małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, niebędący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka),
- zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna,

2) rodzinny dom dziecka,

3) rodziny pomocowe (sprawują opiekę nad dzieckiem w przypadku czasowego niesprawowania opieki nad dzieckiem przez rodzinę zastępczą).

II. Piecza zastępcza w powiecie leskim w latach 2012 – 2014

2.1. Szczegółowe zestawienie środowiska rodzin zastępczych z terenu powiatu leskiego z podziałem na typy i liczbę dzieci

Tabela 1. Rodziny zastępcze na terenie powiatu leskiego z podziałem na typy oraz liczbę umieszczonych dzieci w 2014 r.

Typ rodziny zastępczej	Liczba rodzin zastępczych	Liczba umieszczonych dzieci w rodzinie zastępczej
spokrewnione	12	17
niezawodowe	9	12
zawodowe	2	10
Rodzinny dom dziecka	1	7
Razem:	24	46

Większość rodzin zastępczych stanowią rodziny zastępcze spokrewnione z dzieckiem. W rodzinach zastępczych przebywa obecnie 46 dzieci, z czego 17 w rodzinach zastępczych spokrewnionych, 12 w niezawodowych oraz 10 dzieci w rodzinach zawodowych i 7 w rodzinnym domu dziecka.

Można zatem stwierdzić, że dzieci pozbawione właściwej opieki rodzicielskiej są umieszczane najczęściej w rodzinach zastępczych spokrewnionych. Istnieje pewna prawidłowość w działaniu sądu rodzinnego, poszukiwania opieki zastępczej dla dziecka w pierwszej kolejności wśród najbliższej rodziny. Dopiero wówczas, gdy w gronie rodziny nie znajdzie się odpowiednia rodzina bądź osoba nie pozostająca w związku małżeńskim, która może zostać ustanowiona rodziną zastępczą, poszukuje się dla dziecka rodziny zastępczej obcej. W przypadku powiatu leskiego prośba sądu rodzinnego o znalezienie odpowiedniej rodziny zastępczej, trafia do centrum pomocy rodzinie, tylko wtedy gdy nie przyniosło skutku znalezienie rodziny zastępczej spokrewnionej przez sąd. W sytuacji umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej spokrewnionej, sąd przy pomocy kuratora sądowego ustala odpowiednią rodzinę i wówczas wydaje postanowienie imienne, które również otrzymuje centrum pomocy rodzinie. Można wysunąć wniosek, że centrum pomocy rodzinie, może pełnić swoją rolę od początku procedury umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej najczęściej w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinach niezawodowych, w pozostałych przypadkach często o fakcie zostaje poinformowane po uprawomocnieniu się postanowienia.

Liczba rodzin zastępczych na terenie powiatu leskiego nieznacznie zwiększyła się w ostatnich latach. W latach wcześniejszych wpływ na mniejszą liczbę dzieci umieszczanych w rodzinach zastępczych miała większa liczba postanowień o umieszczeniu dziecka

w placówkach opiekuńczo- wychowawczych. Obecnie dzieci pozbawione właściwej opieki rodziców umieszcza się najczęściej w rodzinnej opiece zastępczej. Ma na to wpływ ogólna tendencja odchodzenia od stosowania tego rodzaju zabezpieczenia opieki i wychowania dzieciom ale także, co istotne z punktu widzenia władz powiatowych, wysokie koszty utrzymania dzieci w placówkach opiekuńczo- wychowawczych. Ponadto częściej podejmowane są próby pracy z rodziną naturalną w celu udzielenia pomocy, co ma skutkować wyprowadzeniem rodziny z kryzysu i tym samym pozostawieniem dzieci pod ich opieką.

Tabela 2. Liczba rodzin zastępczych na terenie powiatu leskiego na przestrzeni lat 2010- 2014

Rok	Liczba rodzin zastępczych
2010	22
2011	22
2012	22
2013	23
2014	24

Powyższa tabela ujmuje liczbę rodzin zastępczych na terenie powiatu leskiego w ostatnim pięcioleciu. Przytoczone dane wskazują, że pomimo kampanii informacyjnej dotyczącej tworzenia sieci rodzicielstwa zastępczego, działania te nie znajdują odzwierciedlenia w zwiększającej się liczbie kandydatów na rodziców zastępczych.

2.2. Dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych całodobowych poza powiatem – zawarte porozumienia

Na terenie powiatu leskiego nie funkcjonują placówki opiekuńczo- wychowawcze, w przypadku konieczności zapewnienia dziecku opieki, przy braku możliwości zapewnienia tej opieki w rodzinnych formach opieki na terenie powiatu, poszukuje się miejsc w placówkach na terenie innych powiatów. Obecnie w placówkach opiekuńczo- wychowawczych na terenie innych powiatów przebywa czworo dzieci. Powiat finansuje całkowity koszt utrzymania dziecka w placówce na podstawie zawartych porozumień.

- Rodzinny Dom Dziecka w Brzozowie (powiat brzozowski) – 1 dziecko
- Rodzinny Dom Dziecka w Widaczu (powiat krośnieński) – 2 dzieci,

- Rodzinny Dom Dziecka w Targowiskach (powiat krośnieński) – 1dziecko,

Liczba dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej tj. różnych typach placówek opiekuńczo- wychowawczych na terenie innych powiatów przedstawia poniższa tabela. Należy zaznaczyć, że liczba ta spada rokrocznie. Spadkowa tendencja wynika z braku nowych umieszczeń w ostatnich latach lub tymczasowe umieszczanie dzieci do czasu wyszukania rodzinnych form opieki oraz usamodzielnianie się dzieci już umieszczonych w placówkach.

Tabela 3. Liczba dzieci w placówkach opiekuńczo- wychowawczych na terenie innych powiatów

Liczba dzieci/ rok	2011	2012	2013	2014
Liczba dzieci w placówkach op.wych.	10	8	6	4

Poniższa tabela zawiera zestawienie liczby dzieci z terenu powiatu leskiego umieszczonych w pieczy zastępczej z uwzględnieniem rodzaju pieczy zastępczej- rodzinnej i instytucjonalnej. Tabela ilustruje zmieniające się proporcje z widocznym zmniejszaniem się liczby dzieci w pieczy instytucjonalnej na rzecz pieczy rodzinnej.

Tabela 4. Liczba dzieci w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo – wychowawczych w powiecie ogółem w latach 2011-2014.

dzieci/rok	2011	2012	2013	2014
dzieci w rodzinach zastępczych	44	45	44	46
dzieci w placówkach opiekuńczo - wychowawczych	10	8	6	4
Razem dzieci w pieczy zastępczej	54	53	50	50

III. Wnioski do programu

1. Należy rozwijać system rodzinnej pieczy zastępczej poprzez pozyskiwanie kandydatów do rodzin zastępczych zawodowych.
2. Z uwagi na to, że nie wszystkie dzieci kwalifikują się do umieszczenia w rodzinnych formach pieczy zastępczej należy system instytucjonalny zachować, z zastrzeżeniem jego rozwoju w kierunku specjalistycznym.

IV. Cele Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2015– 2017

4.1. Cel główny

Głównym celem realizacji „Powiatowego programu rozwoju pieczy zastępczej na terenie powiatu leskiego w latach 2015 - 2017” jest zorganizowanie efektywnego systemu wsparcia nad rodziną i dzieckiem. Cel ten rozwinięty został o cztery cele szczegółowe, które wskazują na główne obszary działań w obrębie zadań wynikających z pieczy zastępczej. Dziecku, któremu rodzina naturalna nie może zapewnić bezpośredniej opieki i wychowania należy zorganizować opiekę zastępczą. Szansą wzrastania dziecka w warunkach zbliżonych do naturalnych są rodziny zastępcze. Obecne rozwiązania ustawowe kładą nacisk na rozwijanie rodzinnych zastępczych form opieki oraz kompleksową pracę z rodziną biologiczną na rzecz powrotu dziecka do domu. Pozyskanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz wspieranie tych rodzin zastępczych, które już funkcjonują przyczyni się do wzmocnienia obecnego systemu opieki w powiecie kieleckim. Ponadto istnieje konieczność by w zintegrowanym systemie opieki nad dzieckiem i rodziną uwzględnić działania mające na celu przygotowanie wychowanków do samodzielnego życia po opuszczeniu placówki opiekuńczo - wychowawczej i rodziny zastępczej. W czasie pobytu w pieczy zastępczej, wychowanek powinien nabyć odpowiednie umiejętności i wiedzę niezbędną do wejścia w dorosłe życie i samodzielnego funkcjonowania. Przygotowanie wychowanków do samodzielnego, dorosłego życia powinno w przyszłości zapobiec ich społecznemu wykluczeniu.

Ważną kwestią jest również pomoc osobom usamodzielnianym opuszczającym różne formy pieczy zastępczej, poprzez umożliwienie zakwaterowania w mieszkaniu chronionym, do czasu pozyskania własnego lokalu mieszkalnego, jak również pomoc w uzyskaniu zatrudnienia, kierowanie do PUP, umożliwienie odbycia staży zawodowych, uczestnictwo w kursach podnoszących kwalifikacje itp.

4.2 .Cele szczegółowe

Celami szczegółowymi w szczególności są:

- 1) Zorganizowanie kompleksowego systemu rodzinnej pieczy zastępczej
- 2) Zorganizowanie systemu kwalifikowania kandydatów do prowadzenia rodzinnych form pieczy zastępczej
- 3) Zapewnienie profesjonalnego wsparcia rodzinom i rodzinnym formom pieczy zastępczej aby mogły pełnić właściwe funkcje opiekuńczo - wychowawcze.
- 4) Promocja i rozwój pieczy zastępczej

V. Zadania Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2015 – 2017

Zadaniami Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2015 – 2017 są:

- 1) Zorganizowanie kompleksowego systemu rodzinnej pieczy zastępczej :
 - a) oddzielenie wsparcia rodzin zastępczych od przyznawania świadczeń rodzinom i wychowankom poprzez utworzenie oddzielnych zespołów,
 - b) zatrudnienie wymaganej, zgodnie z ustawą, liczby koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej,
 - c) doskonalenie zawodowe kadry pieczy zastępczej,
 - d) ustalenie corocznego limitu rodzin zastępczych zawodowych,
 - e) zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka , a także w określonych sytuacjach w placówkach opiekuńczo – wychowawczych,
 - f) przyznawanie świadczeń na miesięczne utrzymanie dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnych domach dziecka oraz innych świadczeń zgodnie z ustawą (tab. 5).

Tab.5 Rodzaje pomocy finansowej świadczonej przez powiat na rzecz rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka zgodnie z ustawą

Lp.	Forma pomocy	Rodzina zastępcza spokrewniona	Rodzina zastępcza niezawodowa	Rodzina zastępcza zawodowa	Rodzinny Dom Dziecka
1	Pomoc miesięczna na dziecko	660	1000	1000	1000
2	Pomoc miesięczna na dziecko niepełnosprawne - dodatek	200	200	200	200
3	Dofinansowanie do wypoczynku dziecka w wieku 6-18 lat	Fakultatywnie	Fakultatywnie	Fakultatywnie	Fakultatywnie
4	Jednorazowe świadczenie związane z przyjęciem dziecka	Fakultatywnie	Fakultatywnie	Fakultatywnie	Fakultatywnie
5	Środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego	-	Fakultatywnie	Obligatoryjnie powyżej 3 dzieci	Obligatoryjnie
6	Świadczenia na pokrycie remontu	-	-	Fakultatywnie	Obligatoryjnie
7	Osoba do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich	-	Obligatoryjnie powyżej 3 dzieci	Obligatoryjnie powyżej 3 dzieci	Obligatoryjnie powyżej 4 dzieci
8	Rodzina pomocowa	Fakultatywnie	Fakultatywnie	Obligatoryjnie na czas urlopu i choroby	Obligatoryjnie na czas urlopu i choroby
9	Pomoc losowa	Fakultatywnie	Fakultatywnie	Fakultatywnie	Fakultatywnie

- g) zapewnienie środków na przyznanie pomocy pieniężnej na kontynuację nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie dla osób usamodzielnianych,
- h) zapewnienie wynagrodzeń dla rodzin zastępczych zawodowych, rodzinnych domach dziecka,
- i) dochodzenie należności od rodziców biologicznych za pobyt ich dzieci w pieczy zastępczej,
- j) promocja rodzicielstwa zastępczego.
- 1) Zorganizowanie systemu kwalifikowania kandydatów do prowadzenia rodzinnych form pieczy zastępczej:
 - a) prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.
 - b) kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.
 - c) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej,

rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

2) Zapewnienie profesjonalnego wsparcia rodzinom i rodzinnym formom pieczy zastępczej, aby mogły pełnić właściwe funkcje opiekuńczo - wychowawcze:

- a) wsparcie dla osób usamodzielnianych między innymi poprzez programy unijne, realizowanie indywidualnych programów usamodzielnienia,
- b) zatrudnienie wymaganej, zgodnie z ustawą, liczby koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.
- c) zapewnienie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka, szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji,
- d) przeprowadzanie warsztatów umiejętności wychowawczych dla rodziców zastępczych,
- e) zapewnienie pomocy i wsparcia rodzinom zastępczym, w szczególności w ramach grup wsparcia,
- f) zorganizowanie pomocy wolontariuszy dla sprawujących rodzinne formy pieczy zastępczej,
- g) zorganizowanie rodzin pomocowych,
- h) zapewnienie pomocy prawnej,
- i) prowadzenie specjalistycznego wsparcia, terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w zależności od potrzeb,
- j) współpraca z gminnymi Zespołami Interdyscyplinarnymi,
- k) współpraca z ośrodkami pomocy społecznej, gminami, sądem, kuratorami, organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami działającymi na polu wsparcia rodziny (między innymi w zakresie oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej).
- l) pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację Programu, w tym środków rządowych, na podstawie art. 187 ust.1 pkt 2 ustawy

3) Promocja i rozwój pieczy zastępczej:

- a) przeprowadzanie akcji promocyjnych na terenie Powiatu.

VI. Limit rodzin zastępczych zawodowych w latach 2015 -2017

6.1. Roczne limity nowych zawodowych rodzin zastępczych w powiecie leskim

Rok kalendarzowy			
	2015	2016	2017
Liczba proponowanych rodzin zastępczych zawodowych (RZZ)	1 RZZ	1 RZZ	0 RZZ

6.2. Roczny limit nowych rodzinnych domów dziecka w powiecie leskim

Rok kalendarzowy			
	2015	2016	2017
Rodzinny dom dziecka (RDD)	0 RDD	0 RDD	1 RDD

VII. Źródła finansowania Programu

Źródłem finansowania zadań Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2015 – 2017 są środki finansowe :

- 1) z budżetu Powiatu Leskiego;
- 2) z budżetu Państwa (Ministra właściwego do spraw rodziny);
- 3) z budżetów samorządów gminnych, zgodnie z art. 191 ust.9 ustawy;
- 4) z budżetów powiatowych, zgodnie z art. 191 ust.4 ustawy;
- 5) z odpłatności rodziców biologicznych;
- 6) pozyskane w ramach PO KL ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

VIII. Beneficjenci Programu

1. Dzieci przebywające w pieczy zastępczej;
2. Rodziny zastępcze i osoby prowadzące rodzinne domy dziecka;
3. Rodzice naturalni dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;
4. Osoby usamodzielniane;
5. Kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
6. Rodziny pomocowe sprawujący czasową opiekę nad dzieckiem pozbawionym opieki rodziców;

IX. Realizatorzy programu

Koordinatorem Programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lesku przy współpracy:

1. Rodzin zastępczych;
2. Rodzin pomocowych;
3. Placówek opiekuńczo- wychowawczych;
4. Policji;
5. Miejskich i Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej;
6. Sędziów i Kuratorów Sądu Rejonowego Wydziału Rodzinnego;
7. Organizacji pozarządowych, Kościołów i związków wyznaniowych

X. Monitoring i ewaluacja Programu

Monitoring programu będzie polegał na zbieraniu danych dotyczących zrealizowanych zadań w ramach programu od podmiotów zaangażowanych w realizację, przez koordynatora programu: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lesku, w celu ocenienia czy program osiąga założone cele.

Przedmiotem ewaluacji będzie skuteczność podejmowanych działań głównie w oparciu o analizę założonych wskaźników.

Celem ewaluacji programu są następujące stwierdzenia:

Czy program stwarza możliwości postępu w zakresie rozwoju rodzin zastępczych?

Czy zagwarantowano wystarczające środki na realizację programu?

Czy do pieczy zastępczej trafiają tylko te dzieci, których rodzice mimo wsparcia ze strony Gminy nie wypełniają swoich obowiązków?

Czy współpraca z ośrodkiem pomocy społecznej (asystentem rodziny) z koordynatorem rodziny stwarza właściwe warunki do współdziałania rodziny biologicznej z rodziną zastępczą lub placówką opiekuńczo-wychowawczą?

Które metody pracy dały oczekiwane rezultaty, a które należy zmienić?

W jakim stopniu warunki bazowe, wyposażenie w sprzęt i realizacja świadczeń oraz organizacja pracy gwarantują realizację założonych celów?

Podstawę ewaluacji stanowią będą:

- wypowiedzi ustne partnerów i beneficjentów programu,
- wywiad grupowy z beneficjentami Programu (kwestionariusz wywiadu grupowego),
- plany pomocy dziecku,
- spotkania dzieci z rodzicami,
- artykuły prasowe i zdjęcia
- indywidualne programy usamodzielnienia,
- ocena sytuacji dziecka,
- wydane decyzje administracyjne dotyczące przyznanych świadczeń,

Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie będzie co roku przedkładał sprawozdanie merytoryczne i finansowe Radzie Powiatu Leskiego łącznie ze sprawozdaniem z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.

Zakończenie

Jednym z rezultatów realizacji Programu rozwoju pieczy zastępczej na lata 2015 – 2017 jest zwiększenie świadomości społeczności lokalnej odnośnie wartości rodziny a także wzrost wiedzy społeczeństwa o systemie wspierania rodziny i pieczy zastępczej w naszym kraju, określonych w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zakłada się, że przełoży się to na liczbę pozyskiwanych kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych. Jednocześnie zmniejszy się liczba dzieci w placówkach opiekuńczo - wychowawczych a tym samym nakłady finansowe na utrzymanie niniejszych instytucji.

Dodatkowe wsparcie istniejących już rodzin zastępczych poprzez: organizowanie specjalistycznych szkoleń, grup wsparcia i zapewnienie specjalistycznej pomocy m.in. psychologicznej, pozwoli na lepsze realizowanie założeń pieczy zastępczej którym jest

przygotowanie wychowanków do samodzielności. Uzyskanie przez nich prawidłowych wzorców życia rodzinnego i społecznego pozwoli na zmniejszenie w przyszłości patologii społecznych i ewentualnych nieoczekiwanych umieszczeń ich potomstwa w pieczy zastępczej. Wzmocnienie procesu aktywizowania osób usamodzielnianych do uczestnictwa w życiu społecznym, kontynuowanie nauki i uzyskiwanie kwalifikacji zawodowych oraz wsparcie i pomoc w zamieszkaniu m.in. w mieszkaniu chronionym, zapewni wychowankom poczucie dobrej drogi do pełnego usamodzielnienia. Ponadto szkolenia, kontakty i współpraca z innymi instytucjami i organizacjami, które świadczą swoją pracę na rzecz rodzin i dzieci podniesie możliwości integracji i polepszenie możliwości współpracy z rodzinami zastępczymi.

PRZEWODNICZĄCY RADY
Marek Małecki